DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Voor den geheelen jaargang voor Soerabaya ƒ 15.—
Idem franco per post. „ 17.—
Voor den eersten halven jaargang voor „ „ 7.50
Idem franco per post. „ 9.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 26 JANUARIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 8. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1857.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT
Van den 21sten Januarij 1857, No. 6.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot sekretaris der residentie Padangsche Bovenlanden (Sumatras-Westkust), A. S. Warmolts, ambtenaar op non-aktiviteit, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd, laatst assistent-resident in de Limapoeloeh Kotta.

Tot tweeden stads-geneesheer te Samarang, de op zijn verzoek eervol uit Z. M. militaire dienst ontslagen officier van gezondheid der tweede klasse H. C. K. T. de Ruijter.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de officier van gezondheid der tweede klasse H. C. K. T. de Ruijter.

INGETROKKEN:

Op zijn verzoek, het aan den kapitein der Infantrrie J. H F. von Stietz verleende tweejarig verlof naar Nederland.

GOEDGEKEURD:

Dat door het Militair Departement

ZIJN GEPLAATST:

Bij de onderofficiersschool te Meester-Cornelis, als instrukteurs, de eerste luitenants H. L. Veenhuijzen en J. W. Auffmorth, beiden van het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling.

ZIJN OVERGEPLAATST:

Bij het 2de bataillon, de kapitein C. S. van der Pool, van het garnizoens-bataillon in de Wester-Afdeeling van Borneo.

Bij het 8ste bataillon (Kedong-Kebo), de tweede luitenant H. W. O. de Bruijn, van het 2de bataillon.

Bij het 13de bataillon, de tweede luitenant W. L. de Léon, van het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling.

Bij het 16de bataillon, de kapitein J. H. Logeman, van het garnizoens-bataillon ter Sumatras Westkust.

Bij het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling (Banjoewangie,) de tweede luitenant H. M. Wagner, van het 13de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling (Atapoepoe), de tweede luitenant A. L. van Ham, van het 14de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de derde militaire afdeeling, de kapitein M. L. G. van den Bergh, van het 2de bataillon.

Marine-Departement.

BENOEMD:

Tot eersten gezaghebber, de tweede gezaghebber W. P. Boodt, het bevel voerende over het gouvernements stoomadvies-vaartuig *Tjipanas.*

BEVORDERD:

Tot tweeden gezaghebber, de eerste stuurman A. H. Kuipers, tijdelijk het gezag voerende over de gouvernements schoener *Haai;* zijnde hem het bevel over genoemde schoener definitief opgedragen.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 27sten Januarij.
Voor de toko van de heeren Adam & Co in de stad.

Op Woensdag den 28sten Januarij.
Voor de woning van den heer Pabst in de 2de Kaliesossok.

Op Donderdag den 29sten Januarij.
Voor de woning van den heer P. J. Gersom te Gatottan.

Op Vrijdag den 30sten Januarij.
Voor de toko van den heer D. D. van Boeckholtz in de Chin. kamp (Bibis).

Op Zaturdag den 31sten Januarij.
Voor 's Lands Algemeene pakhuizen alhier.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 27sten Januarij a. s.

Bij **ADAM & CO** in de stad, van KROONHANG- en TAFELLAMPEN, PORCELEINEN SERVIESEN, met en ZONDER GOUDEN RAND LIJNWADEN, KRAMERIJEN, IJZER-, GLASAARDE- en PLEETWERK, FIJNE REUKWERKEN, ZEEP, Eng. ZADELS, BRANDY, AZIJN etc. etc. (46)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Voor de woning van Dr. PABST in de Kalisossok,

Op Woensdag den 28sten Januarij,
door **MARTENS & CO.**

Van een wel Geconditioneerden INBOEDEL, bestaande in fraaije SPIEGELS en SCHILDERIJEN, BANKEN, STOELEN, TAFELS en STOLPEN, LEDIKANTEN, een KINDERTOERWAGEN en hetgeen verder zal worden te voorschijn gebragt. (36)

GEBOORTEN.

Bevallen van eene *DOCHTER* DIDERICHE CATO,
SOERABAYA, VAN DEN DUNGEN BILLE.
23 Januarij 1857. (53)

Bevallen van eene *DOCHTER* N. B. M. VAN DAVELAAR, geb. *Boers.*
SOERABAYA, 22 *Januarij* 1857. (48)

VERTREK VAN SCHEPEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het dagelijks hier verwacht wordende Nederlandsch Barkschip *WILLEM BARENDS,* kapt. C. JASKI, welke in den loop der maand Februarij weder zal vertrekken.

Deze bodem met deszelfs ruime en luchtige kajuit, zeer doelmatig ingerigte hutten en voorzien van eenen geëxamineerden docter, biedt eene uitmuntende gelegenheid aan, voor den overtogt van passagiers.

Reflecteerenden gelieven zich te vervoegen bij
De Agenten,
(51) SCHIMMELPENNINCK & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het zeer doelmatig ingerigte en uiterst snelzeilende Nederlandsche Barkschip *WITTE CORNELISZOON DE WITT,* kapitein L. KRUIJMEL.

Het schip is van voortreffelijke inrigtingen voorzien, voert eenen geëxamineerden docter en biedt zich zoowel voor den overvoer van familien als enkele personen bijzonder aan.

Bovengenoemde bodem zal omstreeks het begin of medio Februarij tot vertrek van hier direct naar Nederland gereed zijn.

Nadere informatien te bekomen bij
De Agenten,
(40) RUYL CRAMER & CO.

VERTREKKENDE PERSONEN.

J. A. KOLFF, naar Nederland. (39)

H. VAN DER WULP. (54)

De Heer ANTOINE EDOUARD TEN BRINCK heeft van af 1° dezer, de generale volmagt van de firma's RUYL CRAMER & Co te *Soerabaya* en DE WEERDT RUYL & Co te *Batavia.*

Soerabaija } *Januarij* 1857. (28)
Batavia }

Eene PIANO van COLLARD & COLLARD en eene PIANINO van DE RUITER, te *Breda.*
(47) Bij MARTENS & CO.

Een HUIS gelegen in de *Gatotan*, bewoond door den WelEerw. Heer FRANSSEN. Te bevragen bij
(34) A. J. VAN DELDEN.

TE HUUR TEGEN PRIMO MAART.

Het HUIS tegenover de toko van de ondergeteekenden. Te bevragen bij
(52) MARTENS & CO.

WEGENS VERTREK

Wordt te koop aangeboden een Groot, Zwart, Preanger RIJPAARD, EEN BENDY met PAARD en Engelsch TUIG en eene Engelsche PIANINO. Te bevragen bij
(45) ASSCHENBERGH & CO.

PER JAVA'S WELVAREN ONTVANGEN.

MARTENS & CO.

Gedamasseerd KLAMBOEGOED in diverse dessins.
Geruit en Gedamasseerd DITO dito dito.
Dito DITO dito.
KLAMBOEGOED voor kinderledikantjes (kleine werkjes).
Effen NETELDOEKEN.
Engelsche, Fransche en Zwitsersche Geborduurde STROOKEN en ENTRE-DEUX (bijzonder Goedkoop).
Aller prachtigst Geborduurde ROBES, Fransch borduursel met 2, 3, 4, 5 en 6 volans.
DITO Zwitsersch borduursel, met 3 en 4 volans
EMBRASSES voor Gordijnen.
Fraaije Geborduurde ZAKDOEKEN. (37)

Naam- en Ranglijst der officieren bij de land- en zeemagt in Nederlandsch Indie. Voor het jaar 1857.

Contant voor ƒ 2 rec., te bekomen, bij
(49) E. FUHRI & CO.

SOERABAYA, den 26sten Januarij 1857.

Dezen morgen is alhier op de reede aangekomen het Ned. Ind. stoomschip *Padang*, gezagv. Schippers, medebrengende de passagiers van het Ned. Ind. Stoomschip *Ambon*, gezagv. Hugenholtz, even als de *Padang*. toebehoorende aan de stoomvaart-onderneming der firma W. Cores de Vries.

Het laatstgenoemde schip had den 21sten de reede van Macasser verlaten, nadat het reeds bij eene verlorene reis op die reede was teruggekeerd. Vóór deszelfs aankomst aldaar, had het stoomschip *Ambon*, de reis uit de Molukkos herwaarts willen voortzetten, doch was even als de *Padang*, teruggeslagen en door het slechte weder in eenen staat geraakt, waardoor het onmogelijk was de reis naar Soerabaya verder voort te zetten.

BATAVIA. — Naar wij vernemen, is de commandant van het Indisch leger gemagtigd, om in het onvoltallige der officieren van de infanterie, voor zoo veel noodig te voorzien, door het benoemen van adjudanten-onderofficier, die de dienst der ontbrekende tweede luitenants zullen vervullen.

Aan die onderofficieren zal worden toegekend een tractement van *f* 2,60 daags, met genot van vivres, bij de reglementen voor dien rang bepaald en vrije huisvesting, zonder meer, zijnde er overigens bepaald, dat zij, naar gelang het organiek bepaald getal tweede luitenants bij de infanterie voltallig wordt, zullen insmelten.

Het laatste is niet zoo spoedig te voorzien, want dat onvoltallige wordt nu reeds zeer belangrijk geacht en moet dagelijks als het ware door het afgaan met pensioen van hoofd- en subalterne officieren, toenemen. Intusschen verheugen wij ons over die tijdelijke lotsverbetering van den zoo nuttigen als achtingswaardigen onderofficiersstand, die teregt als de kern van het leger moet beschouwd worden, alhoewel het niet te onkennen valt, dat die maatregel niet zeer gunstig op de militaire hierarchie kan inwerken.

☞ Bij het ter perse leggen dezer verneemt men dat de verwacht wordende landmail alhier ter reede aan het opstoomen is. (*Java Bode*).

BUITENZORG. Bij eene overstooming, in den nacht van den 4den op den 5den Januarij, van de rivier Tjibeët op het land Tjimapak, in deze afdeeling zijn twee inlanders en eene inlandsche vrouw, die zich in goeboeks op hunne aan den oever der rivier gelegene rijstvelden bevonden, met de goeboeks door den stroom medegesleept en verdronken.

TAGAL. In den nacht van den 2den Januarij werden in de dessa Kademangan, district Maribaja, zeven zich in eene kraal bevindende buffels op hetzelfde oogenblik doodelijk door den bliksem getroffen.

— Den 2den en 3den Januarij zijn, ten gevolge van zware regens, vergezeld van hevige winden, en daardoor ontstane overstroomingen der rivieren Tjomal en Laijangan, regentschap Pamalang, de dammen te Djatiroijam, Sekargadoeng en Soengapan, zoomede de bedijking te Sokaijassa, grootendeels door het afstroomende water weggeslagen; de muur, die om de kampongs ter hoofdplaats Pamalang loopt, is hier en daar ingestort. — In de districten Pamalang en Tjomallor zijn eenige met suikerriet beplante velden, en die waarop bereids de padie-bibiet was uitgestrooid, onder water geraakt en de bibiet weggespoeld.

Tot herstelling van de aangerigte schade wordt het noodige aangewend.

PEKALONGAN. In den namiddag van den 5den Januarij is eene sloep van de alhier ter reede liggende Ned. Indische brik *Pasehan*, die voor Cheribon lag uitgeklaard, bemand met zes Chinezen, een inlandschen djoeroemoedi en negen inlandsche matrozen, van den wal naar boord willende varen, in de hooge branding voor de rivier omgeslagen.

Acht personen hebben daarbij het leven verloren; zijnde de chinesche gezagvoerder van genoemd vaartuig en die van de mede alhier ter reede liggende bark *Thaeliong* van Rembang, benevens twee andere Chinezen, de djoeroemoedie en drie mantrozen.

SOERABAYA. Op den 1sten Januarij zijn de beide sluizen voor den stuwdam te Lenkong opengezet, waardoor het water uit de Porrong-rivier in de beide nieuwe kanalen stroomt. Het nieuwe besproeijingsstelsel voor de afdeeling Soerabaya is hierdoor in werking getreden. Alleen ontbreken nog eenige der bij de fabriek der marine en het stoomwezen vervaardigd wordende ijzeren schipdeuren, die echter spoedig allen zullen voltooid zijn. (*Jav. Courant.*)

NEDERLAND.

— Men gaat van wege het gemeente-bestuur in het Haarlemmermeer ijverig voort met de regeling van het openbaar onderwijs in deze gemeente. Te gelijk worden er door de beide kerkbesturen, die der R. C. en der Hervormden, maatregelen genomen, om in de godsdienstige behoeften der inwoners te voorzien. Voor de R. C. zullen drie kerken gebouwd worden op verschillende punten. De noodige fondsen, zoo verneemt men, zijn reeds voorhanden. Voor de Hervormden heeft men het voornemen, om althans vier kerken te stichten, van welke eene in het dorp aan het kruis, waarmede men spoedig een aanvang zal maken. Men is druk bezig met het bijeenbrengen der noodige fondsen door collecten in de gemeenten des lands, die zeer maar wensch slagen.

Naar men vernemt zullen er in den Haarlemmermeerpolder achtereenvolgens 4 scholen gesticht worden, van welke de eerste spoedig zal worden geopend. Er is reeds vergunning verleend tot benoeming van een onderwijzer, die voorloopig in de hulpkerk school zal houden.

— Dezer dagen is te Utrecht eene vergadering in het gebouw van Kunsten en Wetenschappen gehouden van ruim 80 predikanten en belangstellenden, ten einde nader te behandelen, de vraag: in hoeverre men zou kunnen komen tot de daarstelling eener Protestantsche Unie. Men is begonnen met onderzoek te doen naar het doel, dat de vereeniging wenscht te bereiken. Men heeft het meenen te vinden in de „voldoening aan de diep gevoelde behoefte om onder Protestanten van verschillende rigting in hun onderlingen strijd over de Christelijke waarheid, meer eenheid en broederlijke liefde te bevorderen."

Om een algemeenen grondslag te verkrijgen, heeft men bepaald, dat de vereeniging zal uitgaan van de volgende gemeenschappelijke overtuiging:

„1. Dat de waarachtige liefde het hoogste is, en niet dan de vrucht kan zijn van het geloof in Jezus Christus.

„2. Dat de belijdenis der waarheid is eene gewetenszaak en alleen op den weg der vrijheid kan worden gehandhaafd.

„3. Dat de Heilige Schrift is de kenbron en eenige toetssteen der Christelijke waarheid."

Eindelijk heeft men, sprekende over den naam der Vereeniging, het volgende artikel geredigeerd, met voorbehoud om het op eene volgende vergadering het eerst in discussie te brengen:

„Er bestaat in Nederland eene vereeniging van Protestanten, die om den aard van haar streven uit te drukken, zich den naam geeft van *Nederlandsche Protestantsche Unie*."

Die eerstvolgende vergadering zal vermoedelijk in het begin van het volgende jaar plaats hebben, en de voorloopige commissie zal voorshands nog in werking blijven.

— Thans ziet het licht de *uitvoerige statistiek van handel en scheepvaart in* 1855, van wege het depart. van finantiën uitgegeven wordende. Ofschoon, gelijk te verwachten was, geen vooruitgang gelijk aan dien van 1854 plaats had, zijn de uitkomsten toch als zeer gunstig te beschouwen. In het algemeen waren de omzettingen van den handel voordeelig te heeten. Alleen de algemeene invoer en de doorvoer bleken, in vergelijking met 1854, minder gunstige uitkomsten op te leveren. Er werd namelijk voor omstreeks 14 millioen minder in- en voor 18 millioen minder doorgevoerd. Dit was vooral ook een gevolg van den staat der politieke gebeurtenissen, waardoor de handel met Rusland geheel stil stond. Daarentegen overtrof de waarde van den algemeenen uitvoer dien van 1854 met ruim 5 millioen. Er werden vijf millioen pond koffij meer in 1855 dan in het jaar te voren uitgevoerd; daarentegen 1,800,000 pond geraffineerde suiker minder. Ook de uitvoer van kaas was aanzienlijk minder; daarentegen van boter, meekrap, vlas en slagtvee meerder.

In 1855 beliep de algemeene invoer eene waarde van ruim 342½ mill., zijnde hooger dan het gemiddelde over de vijf vorige jaren, toen die waarde slechts 329 mill. bedroeg.

De invoer tot verbruik beliep in 1855 omstreeks 250 millioen.

De algemeene uitvoer bedroeg in dat jaar 314 mill., verre overtreffende het gemiddelde over 1854—55, hetwelk slechts 282 mill. bereikte.

De uitvoer uit het vrije verkeer klom in 1855 tot ruim 217 mill., in het vorig vijfjarig tijdperk was het slechts 173 millioen.

De doorvoer bedroeg in 1855 omstreeks 97 mill., zijnde minder dan het gemiddelde over de jongste vijf jaren, dat 109 mill. beloopt.

Er blijkt, dat de omvang des handels van 1851—55 dien van 1846—50 volgenderwijs heeft overtroffen:

Voor den algemeenen invoer met 63; voor den invoer tot verbruik met 44; voor den algemeenen uitvoer met 70; voor den uitvoer uit het vrije verkeer met 46 en voor den doorvoer met 23 millioen waarde.

Bij deze vermeerdering, reeds aanzienlijk op zich zelve, moet wel in het oog gehouden, dat de prijs van alle producten sedert de laatste jaren aanzienlijk is gestegen.

Deze handelstabellen zijn dit jaar, o. a., uitgebreid met uitvoerige opgaven betrekkelijk de vrachtvaart, door Nederlandsche schepen van vreemde havens op vreemde havens, waarvan het gezamenlijk bedrag beloopen heeft: geladen schepen 2.117, met 365,000 ton, en in ballast 543 schepen, met ruim 104,000 ton.

— Ongeveer 14 dagen geleden, werd onder het gehucht Bommerich, gemeente Wittem, 3 uren van Maastricht, ter diepte van 180 voet, eene loodmijn ontdekt, en zulks in eene kwartsachtige laag, welke eene dikte van 2⅕ voet heeft; men vermoedt dat deze laag een vervolg is van die, welke te Bleiberg bestaat. Deze zoo belangrijke ontdekking, heeft men aan de nasporingen der Nederlandsche Bergwerkvereeniging te danken, welke reeds onder Epen en Simpelveld, boringen ter opsporing van aders van steenkolen heeft ondernomen, en van voornemen is, deze nasporingen weldra onder de gemeenten Eijsden en Mesch voort te zetten.

— Na herhaalde en vruchtelooze delvingen is bij Bentheim (Hanover) eindelijk op ca. 40 voet diepte eene steenkolenmijn ontdekt, welke voor haren bezitter eene goudmijn belooft te worden, aangezien de kwantiteit enorm en de kwaliteit beter is dan de Engelsche kolen en die van den Glucksberg.

Den 27sten October zijn ten kantore der heeren G. en H. Salomonson te Almelo de eerste proeven aangebragt van steenkolen, uit deze steenkolenlaag geboord. Naar de ontvangene proeven te oordeelen, mag men van de gevondene kolen de beste verwachting koesteren, en belooft de nijverheid dezer streken eene nieuwe vlugt te nemen, vooral zoodra ook de hoop op een spoorweg-aansluiting met Hanover zal verwezenlijkt zijn en de steenkolen aldus als voor de hand zullen liggen en aan alles een nieuw aanzien geven.

— De heer B. M. Perk, bierbrouwer te 's Gravenhage, heeft zich tot de tweede kamer der staten-generaal gewend, met verzoek om de voorgestelde verhooging van den accijns voor ketels in de bierbrouwerijen niet toe te staan, en te besluiten, dat in de gevallen bij art. 6, litt. *a* van het voorgestelde wetsontwerp de brouwer tegen een regt van hoogstens 35 cents per vat inhoud van den ketel voor hoofdsom zal worden aangeslagen.

— Te Harlingen is thans ter bezigtiging gesteld een Planetarium, door den heer A. Lubes aldaar, in vrije uren, gedurende de laatste vier jaren vervaardigd. Het is geheel op de hoogte der hedendaagsche wetenschap ingerigt, en toont, door eenen slinger in beweging gebragt, den loop van alle tot heden bekende planeten, de zon- en maaneclipsen, op- en ondergang, enz. naauwkeurig aan, zoodat het als een kunstgewrocht door velen geroemd wordt.

FRANKRIJK.

— In een uitvoerig verslag van den Franschen minister van oorlog aan den keizer betrekkelijk den oorlog in het oosten leert men o. a. het volgende: Naar de krim werden niet minder dan 309,268 man en 41,974 paarden gezonden; van de troepen zijn 69,229 gesneuveld, gestorven of verdwenen. Men zond 1676 stukken geschut, 2,128,000 projektielen en 4 millioen Ned. pd. buskruid; 400 mortieren werden bovendien in gereedheid gebragt. De Franschen deden in het beleg van Sebastopol 1,100,000 kanonschoten en gebruikten ruim 3000 ton kruid. De levensbehoeften, waaronder fourage en brandstof, bedroegen 498,529 ton. Het gewigt van troepen en paarden was 724,536 ton.

— Uit Seyssel wordt aan het dagblad *le Courrier de l'Ain* het volgende gemeld, dd. 7 dezer:

Heden morgen had op den weg van Seyssel naar Châtillon de-Michaille een buitengewoon vermetele aanval plaats. De heeren Delsol frères, ondernemers van den spoorweg van Lyon naar Genève, voor de sectie Seyssel naar Bellegarde, zouden op heden aan hunne talrijke arbeidslieden hun loon uitbetalen. De heer Duserre, hun procuratiehouder, was dien tengevolge heden morgen vertrokken naar Billiat, waar een der broeders Delsol woonde, terwijl hij eene waarde van 150,000 fr. bij zich had, die hij aan zijn patroon moest ter hand stellen. In zijn rijtuig gezeten, werden zijne paarden digt bij de brug de la Vézeronce, die over de rivier van dien naam gelegd is, plotseling door vier personen tot staan gebragt, terwijl vier andere personen, allen gewapend, onmiddelijk vuur gaven op den koetsier en den heer Dusserre, met dit gevolg echter dat de kogel slechts den hoed van eerstgemelden trof en de tweede in het geheel niet geraakt werd. De koetsier ontving evenwel onmiddelijk daarop een steen tegen de borst, ten gevolge waarvan hij bewusteloos nederzeeg, terwijl den heer Dusserre eenige messteken werden toegebragt.

De strijd was te ongelijk, dan dat deze tegen de bandieten volgehouden kon worden. De acht roovers maakten zich weldra meester van de 150,000 fr., die in het rijtuig waren, dat zij eerst nog verbrijzelden, alvorens zich uit de voeten te maken. De ambtenaren der douanen, die te Beriaz gestationneerd waren en aldaar de pistoolschoten gehoord hadden, begaven zich, vergezeld van verscheidene inwoners van het dorp, op weg in de rigting, waar dit geluid kwam, en zetten de roovers achterna, die naar het gebergte gevlugt waren. Een hunner was zoo gelukkig, een der bandieten te vatten die achtergebleven was en eene waarde van 40,500 fr. bij zich had. Men hoopt alsnu ook de overigen te ontdekken, die zonder twijfel gevlugt zijn naar den kant van Valromay of naar dien van Bellegarde. In weerwil van de ernstige wonden, die de heer Duserre en de koetsier ontvangen hebben, hoopt men hen in het leven te behouden. De bandieten waren alle Piemontezen.

— Op bevel van den Franschen minister van financien, zullen thans ook de munten te Bordeaux, Rijssel en Rouaan beginnen goud- en zilvergeld te slaan, zoodat binnen kort de gezamentlijke munten van Frankrijk dagelijks voor 10 millioen francs aan gemunt geld zullen kunnen leveren. Aan de munt alhier liggen voor 34 millioen aan baren, welke tot geld gemunt moeten worden; bovendien komen er dagelijks nog voor 4 a 5 millioen ter munting aan, voor rekening der bank, die voor 300 millioen francs aan baren heeft gekocht.

— Te Marseille is berigt ontvangen, dat de schok van aardbeving, welke men den 12den op Malta bespeurd heeft, denzelfden dag door geheel Egypte is gevoeld. Te Caïro zijn 200 huizen ingestort en een zeer groot aantal andere beschadigd. Er waren gelukkig weinig menschen gekwetst: 300,000 inwoners legerden buiten de stad. Te Smyrna en in den Griekschen Archipel had zich dezelfde schok doen gevoelen. Het eiland Rhodes was verwoest; de groote toren was vaneen gespleten.

— Het totaal der inschrijvingen ten behoeve van hen,

die door de laatste overstrooming ongelukkig geworden zijn, bedraagt thans eene som van 11,379,370 fr. 41 c.

— Uit Havre wordt gemeld, dat de kust in de omstreken aldaar zeer veel geleden heeft van den hoogen vloed, gepaard met een hevigen storm, die den 15den October plaats had. Volgens eene voorloopige schatting is hierdoor aan de bruggen en wegen eene schade van niet minder dan 200,000 fr. toegebragt.

— Sedert eenigen tijd, zegt de *Salut Public* van Lyon, heeft men eene nieuwe soort van industrie kunnen opmerken, welke men van te voren te Lyon niet kende. De personen, die deze industrie uitoefenen, noemen zich schreijers of huilers, en belasten zich met tegen eene vergoeding van 5 francs de meest overvloedige tranen achter de lijkstatien te leveren.

De leden van deze vereeniging gaan gekleed in een zeer langen zwarten jas en dragen een ronden hoed, zeer lange haren en loopen achter de baar met een waskaars in de hand.

— Volgens de *Echo d'Oran* bestaat de aanzienlijkste schade door den orkaan van den 9den dezer aangerigt, onafhankelijk van die van particulieren, in een verlies van 2 à 300,000 francs aan tabak, welke opgeslagen was in de gebouwen van den staat, bij de Moskee gelegen. De daken dier gebouwen konden geen weerstand bieden aan de hevigheid van den wind en werden weggeslagen, zoodat de tabak door den nederstortenden regen werd overstroomd. De schade welke de orkaan buitendien veroorzaakte, beloopt een half millioen. Uit Vatna, Constantine en Philippeville worden hevige schokken van aardbeving gemeld, welke echter geene nadeelige gevolgen hadden.

— De deken der Fransche generaals is overleden, namelijk de divisie-generaal, baron Despeaux. Hij trad in 1778 in dienst en verkreeg in 1794 den rang van divisiegeneraal; hij nam deel aan al de oorlogen van de republiek en het keizerrijk.

— Men wil met eenige zekerheid weten, dat in de nabijheid van Châlons-sur-Marne een kamp van 40,000 man zal opgerigt worden, waarover de keizer in persoon het bevel zal voeren. In geen geval echter zal dit voor het aanstaande voorjaar plaats vinden.

— Hier en daar spreekt men reeds van de verkiezingen van het wetgevend ligchaam, hoewel die eerst in het volgende jaar zullen plaats hebben. Het schijnt, dat men bij deze gelegenheid meer oppositie aan den dag zal leggen; zoo spreekt men onder anderen te Lyon van de waarschijnlijkheid, dat de heer Crémieux gekozen zal worden.

— Men spreekt van eene circulaire, door den minister van binnenlandsche zaken aan de prefecten gezonden, waarin deze aangespoord worden, om den ijver der commissarissen van policie in de provincien wat te matigen, daar deze te streng te werk gaan ten opzigte van weinig beduidende vergrijpen. Hierdoor toch maakt men de keizerlijke regering weinig bemind.

— In het departement der beide Sèvres heeft men een nieuw geheim genootschap ontdekt, dat zijnen hoofdzetel te Rioux had. De gendarmes wilden aldaar een 60tal personen arresteren, doch zij vonden een onverwachten tegenstand, en zelfs vrouwen en kinderen namen daaraan deel. Eerst nadat de gendarmes versterking hadden ontvangen, konden zij hunnen last ten uitvoer brengen. Ook in andere provincien heerscht eene zekere agitatie, terwijl vele werklieden hunnen arbeid gestaakt hebben.

ENGELAND.

— De bank heeft haar disconto voor wissels op 2 maanden op 6 pCt. en voor die op langeren tijd op 7 pCt. verhoogd.

— De firma Fox Henderson & Co, de bouwmeesters van het glazen paleis te Sydenham, heeft hare betalingen geschorst. Ten gevolge van eene welwillende tusschenkomst is zij echter later in staat gesteld hare grootsche ondernemingen te blijven voortzetten.

— Te Londen is een prospectus verschenen van de Australische land- en emigratie-maatschappij, met het doel de nederzetting van Duitschers in Nieuw Zuid-Wallis te bevorderen. Men is van plan 100,000 acres land aan te koopen in de nabijheid van de rivier Clarence en die in kleine hoeven te verdeelen en deze te verhuren.

— De aanzienlijkste huizen der City zullen een adres aan den aftredenden lord-mayor aanbieden, waarin zijne waardige en beleidvolle ambtsvervulling erkend wordt en er onder anderen op gewezen wordt, dat bij zich, in weerwil van zijne eigenaardige positie (als Israëliet), de achting van de volgelingen van alle gloofsbelijdenissen heeft weten te verwerven.

— De franje Pruissische bark *Fridrich Retzlaff* is in de docks van Cardiff door eene ontploffing totaal te gronde gegaan. De luiken van het kolenhok schijnen onvoorzigtiglijk een geheelen dag door gesloten te zijn gebleven, en toen nu een der arbeidslieden met eene brandende kaars zich daarheen begaf, volgde onmiddelijk de ontploffing. Het schip is als het ware in stukken gevlogen, terwijl twee man daarbij zijn omgekomen en verscheidene anderen gekwetst naar het gasthuis vervoerd zijn, van welke laatste echter ook reeds eenigen zijn overleden. De schok was zoo hevig, dat men te Cardiff aan eene aardbeving geloofde.

— De beroemde romanschijver Thackeray zal te Hull voorlezingen houden over de regering der drie Georges. Dit zelfde onderwerp heeft hij reeds behandeld bij zijne laatste voorlezingen in Amerika. Eenige critici in ons land hebben hem verweten, dat hij voor de republikeinen aan gene zijde van den Oceaan juist die drie koningen van Engeland tot het onderwerp zijner voordragten heeft gekozen, die het minst beminnenswaardig zijn. In Engeland daarentegen, waar men de stamhouders der tegenwoordige dynastie nooit in groote eere heeft gehouden, zal men Thackeray's voorlezingen meer uit een wetenschappelijk dan uit een vaderlandslievend oogpunt beoordeelen.

— De herstelling van Shakespeare's huis in Stratford-upon-Avon gaat met spoed vooruit. Men zal zich herinneren, dat tot dit doel zich eene bijzondere vereeniging gevormd heeft, aan welke iemand, John Shakespeare genaamd, die zijn stamboom tot den grooten Shakespeare terugbrengt, eene som van £ 2500 ter beschikking heeft gesteld.

— Sedert eenigen tijd heeft men vernomen, dat vele landverhuizers, die een beter bestaan in Amerika gezocht hadden, terugkeerden, omdat het verblijf aldaar in geenerlei opzigt aan hunne verwachting beantwoordde. Tot dus verre ontbrak het dienaangaande aan statistieke opgaven, en de eerste mededeeling van dien aard ontvangt men thans door middel van het tolkantoor te Liverpool. Volgens dezelve bevonden zich onder de 10.580 reizigers, welke gedurende het afgeloopen vierendeel jaars in die haven uit Amerika aankwamen, 3647 terugkeerende landverhuizers, meest Ieren, die zich weder naar hunne vroegere woonplaatsen wilden begeven.

— Te New-York ligt een reusachtig stoomschip, *Adriatic* genaamd, gereed om naar Europa te vertrekken. Men denkt, dat het in acht dagen den overtogt zal volbrengen. Dit is de grootste stoomboot, die van hout gebouwd is. Zij heeft eene lengte van bijna 108, breedte van 15¼ en diepte van ruim 10 ellen en eenen inhoud van 5888 ton. De eetzaal is 23 meters lang en 8½ breed en 300 personen kunnen er te gelijk het middagmaal houden, terwijl de groote zaal eene lengte heeft van 90 meters. Al de kamers zijn met het meeste gemak en weelde ingerigt.

— Te Birmingham bestaat eene zeer groote fabriek, die zich bijna uitsluitend bezig houdt met het vervaardigen van glazen oogen voor poppen. De bezitter dier fabriek verhaalde onlangs het volgende omtrent den oorsprong van deze onderneming. Ik had sedert kort mijne zaken begonnen en maakte mijne eerste reis naar London, alwaar ik een man ontmoette, die mij vraagde of ik hem oogen voor poppen kon leveren. Ik achtte mij door die vraag beleedigd, maar de man bragt mij in een lokaal, dat zeer groot was, doch waarin men niet gaan kon, daar het van den grond tot de zoldering vol lag met hoopen van de bijzondere deelen van poppen. Dit waren allen de armen en beenen, de rompen lagen beneden, omdat er hier geene plaats voor was. Ik zag nu, dat hij vele oogen voor poppen noodig had en gaf hem te kennen, dat ik eene proef wilde nemen, zoo hij mij eene bestelling gaf. Zijne eerste bestelling als proef bedroeg meer dan 2000 £.

— Blijkens eene van wege den directeur van het postkantoor te Londen openbaar gemaakte opgaaf, bestaan in het vereenigd rijk 10,498 postkantoren. In 1855 werden 368 millioen brieven in Engeland, 42 millioen in Ierland en 46 millioen in Schotland verspreid. Daarenboven zijn ruim 3 millioen boeken en brochures per post verzonden. Na de eerste portvermindering in het jaar 1839, nam het getal brieven toe en steeg in 1840 van 75,907.572 tot 168,768.344, in 1841 klom het getal tot 196,500,191, in 1850 tot 347,069,071 en in 1851 tot 456,216.176.

— In het begin dezes jaars is, met medewerking van het Engelsche gouvernement, een togt van de noordkust van Nieuw-Holland naar het onbekende binnenland ondernomen met de hoop, om in het binnenste van dat werelddeel vruchtbare en rijke landstreken te vinden, alwaar nieuwe woonplaatsen voor landverhuizers en een nieuw tooneel voor 's menschen bedrijvigheid gevestigd zou kunnen worden. Die hoop is, volgens de thans in Engeland ontvangen berigten, aanvankelijk te leur gesteld: de heer Gregory, het hoofd der wetenschappelijke expeditie, is met zijn reisgezelschap honderden mijlen zuidwestwaarts getrokken, maar heeft er eene barre zandwoestijn rondom een groot meer van zout water gevonden. Hij gaf evenwel de hoop niet op, en zou nu in eene andere rigting het binnenland gaan onderzoeken. Van de zijde der inboorlingen had hij steeds eene zeer goede bejegening ondervonden. De vruchten, welke deze togt voor de wetenschap opgeleverd heeft, zullen eerlang openbaar gemaakt worden.

— Bij den bouw van het gebouw voor eene tentoonstelling te Manchester, zijn door het instorten van een gewelf verscheidene arbeidslieden om het leven gekomen.

— Bij eene voorlezing door een jeugdig prediker in de concertzaal van Surrey Gardens, welke 10,000 personen kan bevatten, gehouden, verspreidde zich eensklaps een valsch alarm dat het gebouw instortte of in brand stond. Ieder spoedde zich naar de uitgangen, waardoor het gedrang zoo groot werd dat zes personen gedood en een groot aantal gekwetst werden.

— Een kleinzoon van lord Wodehouse, den tegenwoordigen gezant te St. Petersburg, een gepensioneerd officier, Bertram Wodehouse genaamd, is te Exeter, ten gevolge van het onmatig gebruik van sterken drank op eene huiveringwekkende wijze om het leven gekomen. Wanneer men leest, dat deze man cognac uit bierglazen en van zware ale een half dozijn flesschen achter elkander leeg gedronken heeft, dan komt men haast tot de gedachte, dat hij zich waarschijnlijk dood heeft willen drinken.

— Uit Dublin wordt geschreven, dat de landverhuizing uit Ierland gedurende den herfst van dit jaar, vergeleken bij hetzelfde tijdvak van 1855, eer toe dan afgenomen heeft, en dat het ditmaal meestal vrij welgestelde lieden zijn, die hun vaderland verlaten.

— Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de heer Gisborne, een Engelsch onderdaan, bij de Turksche regering concessie heeft aangevraagd voor het aanleggen van een onderzeeschen telegraaf van Suez, onder de de Roode zee, tot aan Indie. De raad van het Tanzimat, aan wien dit verzoek ter overweging is toegezonden, heeft zich gunstig voor die concessie betoond, behoudens eenige wijzigingen. Die raad zal reeds spoedig een rapport in dien zin aan de regering indienen.

DUITSCHLAND.

— In geheel Duitschland is men thans ernstig bedacht op de invoering eener algemeene Duitsche munt. Door de gemagtigden van Oostenrijk, Pruissen, Beijeren, Saksen, Hanover en Frankfort zijn reeds de ontwerpen voor de invoering onderteekend, en aan de regering dier staten ter goedkeuring toegezonden.

— Tot de invoering van het gewigt van het tolverbond als algemeen landsgewigt, is reeds door de meeste staten van het tolverbond besloten.

— Op de Leipziger herfstmis zijn de katoenen goederen 5 pCt., de halfwollen 8 à 10 pCt. en de geheel wollen 12 à 15 pCt. hooger betaald. Behalve de Duitschers, waren de Grieken, Perzen, Polen en Russen de aanzienlijkste koopers.

SPANJE.

— De prinses van Montpensier is, blijkens eene dépêche, te Sevilla, van eene prinses bevallen.

— De duurte van levensmiddelen te Madrid heeft de regering op middelen bedacht doen zijn, om de nadeelige gevolgen daarvan te keer te gaan; als eerste maatregel heeft zij doen afkondigen, dat het brood niet meer in prijs zal stijgen. De middelen, welke men tot uitvoering van dien maatregel denkt te bezigen, zijn zeer nadeelig voor de schatkist, zonder van andere nadeelen te spreken. Deze duurte, vereenigd met den slechten toestand van het budget, nog verergerd door den geschorsten verkoop van de gemeentegoederen, zal het kabinet vele moeijelijkheden baren.

— Te Sevile zal een monument worden opgerigt ter herinnering aan den beroemden schilder Murillo.

— Volgens een dagblad van Madrid heeft de keizer van Marokko toegegeven aan eene krachtige nota van de Engelsche regering, ondersteund door twee oorlogschepen, en bewilliging verleend tot het teekenen van het handelstractaat, waarover sedert langen tijd tusschen beide regeringen onderhandeld werd. Een der voornaamste bepalingen van dit tractaat is de afschaffing van het handels- en landbouw-monopolie der Marokkaansche regering zelve.

AUSTRALIE.

Volgens officiele verslagen zijn in het eerste halfjaar van 1856 uit Victoria 1,558,051 onsen goud verzonden, hetgeen naar de gewone berekening van 2000 pond trooisch per ton, de opbrengst der goudbedden van die kolonie tot de verbazende hoeveelheid van 66⅓ ton opvoert, ruim 16 ton meer dan in 1855 over hetzelfde tijdvak. De uitzigten der verschillende ondernemingen worden als veelbelovend vermeld, en de voortzetting der gouddelving meer stelselmatig en krachtiger dan ooit. Wel had nat weder in Mei en Junij den arbeid gewijzigd, doch destijds werden de pogingen meer aan de kwartzlagen gewijd.

In Junij 1856 werd van de haven van Melbourne uitgevoerd 198,848 ons goud in 11 schepen, waarvan 5 bestemd naar Calcutta, één naar Bombay, één naar Sidney, één naar Singapore, en de 3 andere naar havens in Engeland.

De bevolking van Victoria nam in de 5 eerste maanden van het jaar slechts met 4,941 zielen of 988 per maand toe, als het gevolg der landverhuizing; in 1855 was het maandelijksch gemiddelde 3,243; in 1854, 4,035 en in 1853, 4,156.

In het jaar dat 30 Junij eindigt, bragten de in- en uitgaande regten zuiver op 613,976 £; de opbrengst der gouddelving ging 207,697 £ terug.

— De bladen van Melbourne noemen, onder de maatschappelijke vooruitzigten der goudvelden, de toeneming van het beginsel van vereeniging in de pogingen ter ontginning, en als een noodwendig gevolg het meer uitgebreid gebruik van werktuigelijke toestellen door de delvers. Deze stap ten goede is toeteschrijven, gedeeltelijk aan den verlichten geest, waarin de gewestelijke besturen de bepalingen op de ontginning in hunne distrikten hebben gemaakt en toegepast, gedeeltelijk ook aan de juistere inzigten der delvers zelven van de voorwaarden, onder welke de ondernemingen der nijverheid met vrucht kunnen worden vervolgd.

Kongres te Brussel voor de hervorming der Handels regten.

De handelingen dezer vereeniging, den 26sten September 1856 gesloten, leverden veel op dat hoop geeft voor de toekomst. Hare beraadslagingen konden natuurlijk tot geene dadelijke uitwerking leiden; zij had zich zelve opgeroepen om kennis te bevorderen, niet om wetten te maken. Zij leende alzoo het oor aan mannen uit alle oorden, die daar kwamen uiteenzetten hoe de bestaande tarieven van regten overal het voordeelig en vriendschappelijk verkeer belemmeren. Allen hadden hetzelfde te zeggen, gelijke klagten aanteheffen, ofschoon nopens verschillende landen en onderscheidene onderwerpen. De eene Staat stremt door hooge regten den invoer van wijn, de ander dien van ijzer; de een stelt zich slechts ten doel inkomsten te erlangen, de ander eene inlandsche nijverheid te bevorderen; beide echter belemmeren gelijkelijk den ruil, en brengen hunne inwoners grooter nadeel toe dan de heffing of de bescherming kan vergoeden. Alle leden van het kongres, hoe menigvuldig verscheiden hunne bemerkingen waren, hadden één beginsel gemeen. Zij kwamen te zamen om het tarief van ieder volk aftekeuren; zij beschouwden het als altijd meer of min vijandig aan het vrije verkeer tusschen staatkundig afgescheiden maatschappijen, hetwelk tot het algemeene welzijn zoo onontbeerlijk is als het vrije koopen en verkoopen tusschen leden van dezelfde zamenleving. Het eind-besluit was dan ook het aanwenden van pogingen om alle tarieven te verbeteren, en daarop ontbond zich het kongres om den weg tot volgende kongressen te openen.

Op het voorstel van den heer C. van der Maeren werd te Brussel een blijvend centraal komitté gevestigd, met vertakkingen door Europa, ten einde de herziening van alle tarieven in den geest van vrijen handel en de opheffing van staatkundige hinderpalen in den handel te bevorderen. Het plan heeft tot grondslag een belang aan alle natien gemeen, en een gelijk middel om daartoe te geraken. Het stelt zich voor ze aan dezelfde regels te onderwerpen, gelijk ze ook in overeenkomstige omstandigheden verkeeren, en haar in dien zin onder één bestuur te brengen, dat evenwel noch republiek, noch monarchie, noch keizerrijk zal wezen. Reeds hebben de volken in Europa eene algemeene tijdrekening of kalender; zij bezigen allen de kostbare metalen voor geld, en het is nu duidelijk geworden dat zij, om hunne toenemende rijkdommen in omloop te houden, meer goud moeten gebruiken en minder zilver. Allen hebben telegrafen en spoorwegen; op het kongres werd de instelling van eenparige betaling voor telegrafische mededeelingen voorgesteld, en er bestaat reeds blijkbaar eene strekking naar de verwezenlijking, zoowel als voor die van de tarieven der spoorwegen. De Europeanen zonder onderscheid koopen en verkoopen bij maat en gewigt; er bestaan vereenigingen tot bevordering eener wenschelijke eenheid in het stelsel van grondslag en in-

deeling. Een ieder zal zich gaarne onderwerpen aan eenen gevestigden regel van dien aard, die voortspruiten moet uit eene zekere overeenkomst in den toestand der menschen, hoe verscheiden zij individueel mogen zijn. Dit is met vertrouwen te voorspellen uit de noodwendigheid voor allen om hunne handelingen te regelen naar de onveranderlijke en overeenstemmende wetten, welke de stoffelijke wereld beheerschen. Spoorwegen en telegrafen, goed voor Engeland, Nederland en Belgie, zijn goed voor geheel Europa; zoo is het met de gelijke tijdrekening, zoo zal het zijn met gelijke maten, gewigten, muntstelsels, met de gelijkvormige schaal van betaling voor overeenkomstige diensten. Zoo zal het ook wezen met den volslagen vrijdom van het verkeer of de afschaffing van alle tarieven en paspoorten. En de bevordering van dat alles zal de taak zijn der vereenigingen, welke Europa zal te danken hebben aan het kongres voor vrijen handel te Brussel. Het streven naar eenparigheid in de handelingen van allen, zoo als hier is aangewezen, toont, dat alle natien reeds eene kracht en leiding erkennen, grooter dan die welke door een persoon is voortestellen. In dien geest kunnen de leden der vereeniging in de verschillende landen nuttige en magtige arbeiders worden in de bevordering van den waren, algemeenen maatschappelijken vooruitgang. Zij kunnen de leiders en de helden der nieuwe maatschappij zijn.

— De *Times* heeft opgemerkt, dat wel het Fransche leger van Turkije is vertrokken, maar dat de kok van den *hertog van Malakoff*, *Mr. Soyer*, nog is achtergebleven.— Daarop heeft de *Times* zich geïnformeerd, en ziehier nu de reden waarom de Heer Soyer nog altijd in Turkije zit.

Mons. Soyer heeft de ontdekking gedaan, dat die barbaren volstrekt geen barbaarsche tafel mainteneren en verscheidene schotels hebben waarvoor men geen Turk hoeft te zijn, om ze lekker te vinden. Veel is er reeds over Turkije geschreven, maar zoo lang de muzelmansche tafel er aan ontbreekt, is Turkijes beschrijving onvolledig; deze onvolledigheid wil Mr. Soyer niet alleen aanvullen, maar zal ook niet rusten voor hij des Sultans *Aaltje* in de Engelsche en Fransche keukens heeft ingeleid. — Hij zal het doel zijns levens niet bereikt achten, zoolang het hem niet gelukt is, om de Turksche en Fransche spijskaart te vereenigen en tusschen zijne purée à la Julienne, marmelade à la Robert Macaire, hunne Bahmia Kartatsjak en mulligatawneij te voegen. — Naast de Fransche reebout wil hij de monster Kebab, naast de vol-aux-vents en salmis, wil hij de doulmas Kiotté, de Sis kebabas, de baharam bontouk pilaff zien. – Zoolang de Bahmia Pattigan bastici, en de Sakath kabac bastici, de lokounda moukahalibi, de Baclara gijnerstti en de ekmekataiva in Frankrijk geen fureur maken, zoolang kan Mons. Soyer geen geluk smaken.

Als het waar is, dat die schotels zoo lekker zijn, moeten ze zich gemakkelijker laten eten dan noemen.— Verbeeld u dat iemand, na een zacht en malsch karbonaat naar binnen te hebben laten glijden, daar in eens moet vragen om *een stukkje ekmekataiva; of neen, geef me liever wat van die Sakatu Kabac bastici met een beetje Baclava Gynerstty-saus.*

Monsieur Soyer vindt het niet zeer gedistingeerd om met de vingers te eten, maar bekent toch, dat als men het eenmaal gewoon is, het wel vlug van de hand gaat en ook vrij gedegageerd staat. — Daarbij maakt hij de geschiedkundige opmerking dat de gewoonte om slechts één geregt te gelijk op tafel te brengen, niet van onze eigene vinding is, maar origineel Turksch en door Rusland tot ons overgekomen.

Een ding echter in het Turksche keuken departement heeft Monsieur Soyer's verwondering gewekt, en hem in zeer diepzinnige overpeinzingen doen verzinken. — Het is onbegrijpelijk, maar strikt waar, dat sedert de dagen van papa Mahomed alles hetzelfde is gebleven en geene enkele nieuwe schotel is ingevoerd geworden.— Fransche, Engelsche, en alle andere kookerijen zijn verworpen geworden als ongeloovig en slechts goed voor honden en derzelver familie. Monsieur Soyer kan zich dat vreemde verschijnsel niet verklaren, ten zij de oorzaak te zoeken zij in de maatschappelijke positie, of non-positie, der dames en het daaruit voortspruitende gebrek aan hoogere beschaving; en hierin heeft hij geen ongelijk, want eene keuken-prinses, wil zij haren stand eer aandoen, heeft meer behoefte aan eene prinselijke opleiding dan eene Sultana favorita, ten minste in zoo verre als zij meer *tot Nut van 't algemeen* moet bijdragen.

In zijnen ijver voor de behartiging van de voornaamste belangen des menschdoms, heeft Monsieur Soyer zich een weg gebaand, naar het hart van den voornaamsten en nuttigsten ambtenaar van des Sultans rijk. — Niemand zal hier de misslag begaan van te denken dat hier een Minister wordt bedoeld — een Minister kan wel voornaam zijn, maar nuttig . . . ? Neen! de authoriteit aan wie Mons. Soyer het hof maakte, was Hatschi Batchi, generaal en chef en plenipotentiaris in des Sultans keukengebouwen. — Deze ambtenaar heeft zijn ambt reeds twee en twintig achtereenvolgende jaren bekleed, iets waarop geen Minister zich kan beroemen.— Hatchi Batchi heeft onder zijn toezigt bijna zooveel koks, als er leden zijn in de beide Parlementshuizen en toch hebben zij de verschillende zaken die hen onder de handen kwamen, nog nooit in zoo eene wonderlijke hutspot dooreengegooid als onze parlements leden dat gewoonlijk doen.

Deze groote Turk inviteerde Monsieur Soyer op een fideel dinétje voor vier personen, waar iets meer dan zeventig geregten werden voorgediend. — Deze waren dezelfden die alle dagen, zonder eenige verandering, den Sultan worden voorgezet en waarvan hij dan in zijn ééntje peuzelt. Men kan zich begrijpen, dat na eene twee-en-twintigjarige alledaagsche oefening, die geregten onverbeterlijk zijn klaargemaakt.

Monsieur Soyer maakt de artistique opmerking dat, hoe ver de Turken het ook in dit vak hebben gebragt, zij niet het talent hebben gehad om deze hunne eenigste kunst aan de door hen beheerschte Grieken medetedeelen; want, ofschoon enkele gedistingeerde Grieken vrij goed eten, is het in't algemeen langnat met een oogje vet er op.

— Madame Augustine R. — eene lieve blondine van 20 à 25 jaren, ging dezer dagen te Calais scheep, om naar Dover over te varen. — Daar zij weldra moeder stond te worden, wekte zij de belangstelling der mede passagiers die zeer bezorgd waren, dat zeeziekte eene crisis zoude verhaasten, die klaarblijkelijk niet meer ver af kon zijn. Zij kwam echter gelukkig over en werd bij het aan wal gaan in eene leuningstoel gezet, terwijl men haar van alle zijden reukfleschjes aanbood. Van tijd tot tijd drong eene smartelijke zucht door tot het hart van alle omstanders.

Aan de werf der douane zag een der beambten die ontscheping en toonde dadelijk de warmste belangstelling in het lijden van het schoone Fransche vrouwtje. — Hij naderde haar en bood zijne hulp aan daar hij, naar zijn zeggen, in de geneeskunde niet geheel onbekend was; en, hoewel de dame hem verzekerde, dat zij zich aan wal reeds iets beter voelde en dadelijk naar een hotel wilde gebragt worden, betuigde hij, dat zulks niet zonder gevaar kon geschieden en liet haar met de beleefdste attenties in eene zijkamer van het Douane gebouw brengen, terwijl hij dadelijk om eene vroedvrouw zond. Zoo als de beambte had voorzien, geschiedde het, en binnen een kwartier tijds was zij zeer voorspoedig verlost van twee pelerines, vijftien sluijers, zeventien stukken kant, twaalf paar zijden kousen, acht en dertig stukken katoen, zes reticules, en acht en veertig Lyonsche zakdoeken.— De kraamvrouw en het kind zijn naar omstandigheden redelijk welvarende.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. bark *Johanna en Geertruida*, de predikant D. M. Verff en echtgen., de heer J. F. van Leeuwen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia, stoomschepen Suriname, Celebes, Onrust en Vesuvius; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Alfulck, Elizabeth, Elizabeth Anthonia en Faidul Moebarak; het stoomschip Java en Banda; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Hoksing, Maria Veronica, Tatas Banjermassing, Fathool Wahap, Minister Thorbecke, Juno, Oceaan, Emma, Bacht Mastora, Kiem Heg Ing, Jeannette en Cornelia, Fathool Mana, Naim Balgijer, Elmashoor, Djoedoel Karim, Adenan, Tasmania, Pogoan Zephyr, Joedul Barie, Witte Corneliszoon de Witt, Albatros en Johanna en Geertruida; de brik Siekanoegrahan; de schoeners Tio Kiem Tiang Thai, Tjanli, Attaief en Digna; de kotter Riengit en Krabbe.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 22sten tot en met den 25sten Januarij 1857.

AANVOER.

Van Batavia per het Ned. schip *Johanna en Geertruida*, gezagv. P. Flens, agenten Fraser Eaton & Co.

85 collies manufacturen, 104 balen ledige koffijzakken, 15 vaatjes spijkers, 487 staven, 210 bossen en 1 stuk ijzer, 10 kisten papier, N. H. M.; 150 kisten wijn, J. F. van Leeuwen & Co; 20 vaten bier, W. Cores de Vries; 85 vaten bier, Ruyl Cramer & Co; 2 kisten goudwerk, P. Vreede Bik; 4 manden bier, P. L. Onnen.

Van Nederland via Samarang per het Ned. schip *A. R. Falck*, gezagv. D. van Duijvenbode.

6 kisten lijn-olie, 17 collies touwwerk, 1 kist kardoespapier, 1 kist ellenmaat, 2 kisten zink, 15 kisten spiauter, N. H. M.; 50 balen manufacturen, 4 kisten passementen, 2 kisten wollen garen, 15 kisten manufacturen, J. F. van Leeuwen & Co; 1 kist chemicalien, Wardenaar; 50 vaatjes boter, 30 kisten manufacturen, 50 kisten lijn-olie, 10 kelders terpentijn, 100 kisten manufacturen, Schimmelpenninck & Co; 9 kisten diverse koopmanschappen, 10 vaten gerst, Friedlander & Zoon; 12 kisten manufacturen, Order; 7 kisten manufacturen, B. J. van Eck & Co; 10 kisten manufacturen, Ruyl Cramer & Co; voorts eenige gouvernements goederen.

Van Balie per de Nederl. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Werio, agent Gezagvoerder.

$63^{50}/_{100}$ picols klapper olie, $4^{50}/_{100}$ picols ghie, 10 picols coriander zaad, 11 picols moengsie, 17 picols dendeng, $4^{50}/_{100}$ picols mangkoedoe basten en kleinigheden, Lie Masing.

Van Batavia per het Nederl. Ind. stoomschip *Banda*, gezagv. Bosch, agent W. Cores de Vries.

3 kisten schrijfbehoeften, de Graaf; 1 kist inhd., een stoel en schoenen, 1 kist rhijnwijn, Schimmelpenninck & Co; 1 vat bier, 1 mand seltserwater, 1 kist wijn, 5 vaatjes boter, 3 collies provisien, Bernhard; 1 kist hoeden, Houtbeckers; 2 collies 1 ged. van 2 stoomketels, W. Cores de Vries; 1 kist diversen, Heijning.

UITVOER.

Naar Batavia per het Ned. Ind. stoomschip *Soerabaya*, gezagv. Van der Pol.

Ballast.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Pinang*, gezagv. Ong Kaij.

4 kisten chitsen, Ruyl Cramer & Co; $29^{53}/_{100}$ picols gambier, 20 kisten arak, 50 ps. ledige olie-tonnen, 50 picols europ. goenie zakken, 3 picols suiker, 2 kisten binares amfioen, Diverse Chinezen.

Naar Nederland per het Ned. schip *Elizabeth Anthonia*, gezagv. J. Jansen.

2220 picols rijst, 125 picols rotting, $8423^{85}/_{100}$ picols rijst. 45 picols padie, 475 fl. kaijoe poetie olie, Schimmelpenninck & Co; $5177^{19}/_{100}$ picols suiker, 100,000 stuks jav. sigaren, P. Kervel & Co.

Naar Grissee per de Ned. Ind. schoener *Bintang Timoor*, gezagv. Said Machnoon.

Ballast.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 18.—
Idem. „ 15 „ „
Idem. „ 14 „ „
Idem. „ 13 „ „
Idem. „ 12 „ „
KOFFIJ per picol.
RIJST (CARGA) per koijang *f* 95 à *f* 105.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 130 à *f* 140.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 300. —
ARAK per legger *f* 130.—
OLIE (KLAPPER) per picol.
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING.
WISSELKOERS.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Jan. 21	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„ —	Nederlandsche	Johanna en Geertruida.	P. Flens.	Batavia.
„ 22	„	A. R. Falck.	D. van Duyvenboden.	„
„ 23	Nederl. Ind.	Bella.	Werio.	Balie (Badong).
„ —	„ „	Stoomschip Banda.	A. G. Bosch.	Batavia.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Jan. 21	Nederl. Ind.	Dennok Bintang Toedjoe.	Lim Pik-I.	Grissee.
„ —	„ „	Emilie.	Eschauzier.	id.
„ —	„ „	Argo.	Eschauzier.	id.
„ 23	„ „	Stoomschip Soerabaya.	F. van de Pol.	Batavia.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Jeannette en Cornelia.	Verhoeven.	Hongkong.	Fraser Eaton Co.
„	Juno.	Chevalier.	Nederland.	„ „ „ „
„	Johanna en Geertruida.	Flens.	„	„ „ „ „
„	A. R. Falck.	Van Duijvenboden.	„	„ „ „ „
Fransche	Ardent.	Rabatte.	Nantes.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Stoomschip Langin Lamongan.	Deighton.	Onbestemd.	„ „ „ „
Engelsche	Emma.	Griffin.	Onbepaald.	Adam & Co.
Nederlandsche	Tasmania.	B. J. Jonker.	Amsterdam.	Schimmelpenninck & Co.
„	Elisabeth.	H. F. Klok.	Onbepaald.	Van Leeuwen & Co.
Nederlandsche	Maria Veronica.	G. Mulder.	Nederland.	P. Kervel & Co.
„	Albatros.	H. P. Haasnoot.	„	Ruyl Cramer & Co.
„	Witte Corneliszoon de Witt.	Kruijmel.	„	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Digna.	Oedin.	Pamanoekan.	Major Matzen & Co.
„ „	Al Adanie	Hadjie Hassan.	Batavia.	Gezagvoerder.
„ „	Alnair	S. Awab b. Awab Said.	Grissee.	„
„ „	Harriet.	Kenna.	Timor Koepang.	Nash.
„ „	Resgil Gair.	Sech Achmat b. Abdulla Alan.	„	Gezagvoerder.
„ „	Alfulk.	Sech Abdul Kadir Baradja.	Banda en Amboina.	„
„ „	Kiem Heg Ing.	Oeij Bokking.	Grissee.	„
„ „	Bientang Timoor.	Said Machnoon.	„	„
„ „	Djoedool Karim.	Aminodin.	Koetee.	„
„ „	Adenan.	Hadjie Mohm. Yasin.	Kotee en Passier.	„